

FORSSAN KAUPUNKI

**FORSSAN VESIHUOLTOLIIKELAITOKSEN TILINPÄÄTÖS
2019**

SISÄLLYSLUETTELO

TILINPÄÄTÖS 2019

SISÄLLYSLUETTELO	1
1. Vesihuoltojohtajan katsaus	2
2. Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa	4
3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista.....	6
4. Ympäristötekijät	6
5. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä.....	6
6. Esitys tilikauden 2019 tuloksen käsittelystä	7
7. Talousarvion toteutumisvertailu	7
8. Tilinpäätöslaskelmat	16
9. Tilinpäätöksen liitetiedot	29

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätös

1. Vesihuoltojohtajan katsaus

Yleistä

Vuosi 2019 oli Forssan vesihuoltoliikelaitoksen 26. toimintavuosi kunnallisena liikelaitoksena. Vesimittareiden etäluennan myötä vesihuoltoliikelaitos otti toukokuussa 2019 käyttöön nettipohjaisen asiakasportaalin, jonka avulla laitoksen asiakkaat voivat mm. seurata vedenkulutustaan ja tilata järjestelmästä hälytyksiä. Portaalien käyttöönotto ajoitettiin tapahtuvaksi samanaikaisesti vesihuoltoliikelaitoksen uusien kotisivujen julkistamisen kanssa. Vesimittareiden etäluenta ja asiakasportaalit tukevat Forssan järvivihreää strategiaa pyrkien tehostamaan vedenkäyttöä ja ehkäisemään osaltaan vesivahinkoja.

Toimintavuoden aikana Forssan vesihuoltoliikelaitos sai Vieremän vedenkäsittelylaitoksen valmiiksi. Käsittelylaitos on ollut toiminnassa kesästä 2019 saakka tuottaen hyvälaatuista, ilman kemikaaleja käsiteltyä talousvettä forssalaisten talouksien ja teollisuuden käyttöön. Projekti käynnistyi vesijohtoverkoston lisääntyneiden sakkaongelmien myötä vuonna 2017 ja vuoden 2018 alussa alkoivat varsinaiset rakennustyöt. Investointi talousveden laadun parantamiseksi maksoi kaikkiaan 2 641 392 euroa.

1.1.2019 Kojjärven alueen jätevesiosuuskunnan sekä Matkun vesiosuuskunnan toiminta siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä osaksi Forssan vesihuoltoliikelaitoksen toimintaa. Vesi- ja viemäriverkoston sekä jätevedenpumppaamoiden siirtymisen myötä vesihuoltoliikelaitokselle siirtyi myös velkaa. Siirtyvä velkamäärä lisää vesihuoltoliikelaitoksen jo ennestään suurta velkataakkaa. Vaikka puhdistamon saneerausvelkaa on voitu maksaa makssuunnitelman mukaisesti ja velkapääomaa on siten saatu pienennettyä, niin vuosittaisien lyhennysten kokonaissumma on kasvanut.

Forssan vesijohtoverkoston vuotoprosentti, joka sisältää verkoston vuotojen lisäksi myös verkoston huuhteluihin käytetyn veden osuuden, oli vuonna 2019 kaikkiaan 20,5 % verkostoon pumpatusta vesimäärästä. Pudotusta edelliseen vuoteen verrattuna oli 3,3 %-yksikköä.

Veden myynti väheni edelliseen tilinpäätökseen verrattuna -4,5 % ja laskutetun jäteveden määrä laski -5,9 %. Jätevesimäärään vaikutti laskutettavien kaatopaikkavesien väheneminen.

Talous

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen liikevaihto oli hyväksyttyä talousarviota suurempi, myös kulut olivat talousarviota suuremmat. Tilikauden 2019 ylijäämäksi muodostui 70 744 euroa ja se on 168 354 euroa hyväksyttyä talousarviota parempi. Materiaalikulut ja ostopalvelut ylittivät talousarvion 194 393 eurolla ja henkilöstökulut olivat 31 026 euroa hyväksyttyä talousarviota pienemmät. Vesi- ja jätevesimaksut olivat lähikuntiin nähden samalla tasolla.

Jäteveden puhdistamon saneeraukseen otetusta 8 000 000 euron lainasta oli vuoden 2019 lopussa jäljellä 6 564 104 euroa. Laina-aika on 20 vuotta. Vesihuoltoliikelaitoksen

välttämättömiin investointeihin päätettiin vuoden 2018 lopulla ottaa 2 500 000 euron laina ja siitä oli vuoden 2019 lopussa jäljellä 2 250 000 euroa. Lainan takaisinmaksuaika on 10 vuotta. Vuonna 2019 Koirjärven Alueen Jätevesiosuuskunnan siirtyneet lainat korvattiin 800 000 euron lainalla, josta on jäljellä 760 000 euroa. Lainamäärä oli yhteensä 11 272 890 euroa, josta lyhytaikaista luottoa kaupungilta oli 1 698 786 euroa.

Forssan kaupunginvaltuusto asetti Forssan vesihuoltoliikelaitokselle vuodelle 2019 seuraavat tavoitteet: Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 1 100 000 euroa, investoinnit enintään 1 400 000 euroa, aktiivinen talouden seuranta ja ennakointi. Kaupunginvaltuuston vesihuoltoliikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta investointivaltuutta, joka ylittyi johtuen Koirjärven alueen jätevesiosuuskunnan ja Matkun vesiosuuskunnan omaisuuden käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä.

Rakentaminen

Vieremän vedenkäsittelylaitoksen rakentaminen on jo useamman vuoden ajan ollut vesihuoltoliikelaitoksen merkittävin yksittäinen projekti. Vedenkäsittelylaitoksen rakentamisen yhteydessä havaittiin, että Vieremän vedenottoaivojen lähelle on arviolta 80-luvulla ajettu täyttömaita, jotka ovat sisältäneet mm. betonia ja asfaltinpaloja. Maa-ainekset poistettiin ja ne käytettiin Sortoahan puhdistamolla kantatie 10:n ja puhdistamon väliin suunnitellun meluvallin rakentamiseen.

Tulevia näkymiä

Portaan Kellarimäen vedenottoluvulle haettiin 5 vuotta jatkoaikaa ja taloussuunnitelman mukaan vedenottamon ja siirtojohtolinjan rakennustyöt päästään aloittamaan vuoden 2020 aikana. Ensimmäisessä vaiheessa Forssaan johdettavat vesimäärät ovat varsin pieniä olleen alle 10 % nykyisestä vedentarpeesta, mutta Kellarimäen vedentuotantoa on tarkoitus tehostaa hankkeen ns. toisessa vaiheessa tekopohjavettä muodostamalla.

Laitoksen talouden hoito kestävällä tasolla edellyttää jatkossa taksojen tarkistusta.

Henkilökunta

Vesihuoltoliikelaitoksella verkostoasentajien määrä on viime vuosien aikana vähentynyt. Suurin yksittäinen tekijä on ollut henkilökunnan eläköityminen.

Oman henkilökunnan käyttöä mm. verkostosaneerauksissa puoltaa se, että tällä tavalla vesihuoltoliikelaitoksella on huoltovarmuuslaitoksena käytettävissään verkoston ja laitoksen tuntevaa henkilökuntaa myös aina mahdollisissa laajemmissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Forssan vesihuoltoliikelaitoksella on viime vuosina tehty ns. digiloikkaa. Laitoksella on otettu käyttöön sähköinen sopimusten allekirjoitus, mobiili tuntikirjanpito, projektinhallinta-ohjelma, kotisivut on uusittu ajanmukaisiksi, asennettu etäluettavat vesimittarit ja hankittu niihin tiiviisti kytkeytyvä asiakasportaali. Edellä kerrottu on nostanut työtehoa ja antaa laitoksesta modernin mielikuvan.

Kimmo Paakkonen
vesihuoltojohtaja

2. Olennaiset tapahtumat ja muutokset toiminnassa ja taloudessa

Laitoksen palvelutoiminta jatkui vakiintuneen käytännön mukaisena. Laitoksen omistajalleen maksaman peruspääoman tuoton määrä pysyi vuoden 2018 tasolla. Sen suuruus aiheuttaa edelleen haasteita taloudenpitoon.

1.1.2019 Kojjärven Alueen Jätevesiosuuskunnan sekä Matkun Vesiosuuskunnan toiminta siirtyi kaupunginvaltuuston päätöksellä osaksi Forssan vesihuoltoliikelaitoksen toimintaa.

Tilikauden 2019 ylijäämä oli 70 744 euroa ja se on 131 570 euroa hyväksyttyä talousarviota parempi. Liikevaihto oli 382 924 euroa suurempi, mutta myös menot olivat talousarvion suuremmat. Yhtenä syynä talousarviota suurempiin kustannuksiin on mädätetyn lietteen jatkokäsittelyn kustannusten nousu 27 354 euroa. Verkostovesinäytteiden kerääminen hankittiin ostopalveluna, joka on aikaisemmin hoitunut terveystarkastajan ja oman laborantin toimesta. Vieremän vedenottamon ja -käsittelyn osalta uusi laitos käytti sähköä 42 555 euroa enemmän, kuin vuonna 2018. Ostopalveluita hankittiin vastaavasti 58 311 euroa vuotta 2018 enemmän.

Johtokunta

Forssan vesihuoltoliikelaitoksen 4-vuotinen johtokunta johtaa laitoksen toimintaa kunnanhallituksen alaisuudessa. Johtokunta koostuu 5 jäsenestä. Asiat esitteli Forssan vesihuoltojohtaja Kimmo Paakkonen.

Johtokunta kokoontui 11 kertaa ja käsitteli 55 pykälää.

Johtokunnan jäsenet ja varajäsenet	(suluissa osallistuminen)
Riikka Kinnunen, pj (10)	(Irja von Hertzen) (1)
Janne Vuorenmaa (11)	(Jukka Sipponen)
Antero Koskenoja (11)	(Eero Koivisto)
Mari Penttilä (6)	(Anu Puranen)
Anne-Mari Aalto (10)	(Marjut Kallioinen) (1)

Johtokunnan kokoukseen on voinut johtosäännön mukaan osallistua seuraavat henkilöt: kaupunginhallituksen pj. Kaisa Lepola, kaupunginhallituksen nimeämä edustaja Ilkka Jonenpalo (varalla Matti Uutela), kaupunginjohtaja Jari Kesäniemi (varalla talousjohtaja Leena Järvenpää) ja tekninen johtaja Antti Heinilä.

Johtokunta käsitteli talousarvion ja toimintasuunnitelmien sekä talouden toteutumisseuran lisäksi kertomusvuoden kokouksissaan mm. seuraavia asioita:

- Maankäytön ohjeistus Vieremän ja Linikkalan vedenottamoiden alueella
- Tukkuvesialennus vesihuoltoliikelaitoksen palvelutaksoihin
- Yhteistoimintasopimus Portaan vedenottamon rakentamisesta, veden ottamisesta sekä vesihuollon varmuuden parantamisesta Forssan kaupungin ja Tammelan kunnan välillä
- Vesihuoltoliikelaitoksen tuloutus
- Vesihuoltoliikelaitoksen hinnat

- Sortoahan jätevedenpuhdistamolla syntyvän mädätetyn puhdistamolietteen jatkokäsittely, EU-hankinta

Henkilöstö

Toimisto

Hannula Sanna-Maija	vesihuoltosihteeri
Karhu Eija	vesihuoltosihteeri (määräaik. ts. päättyi 31.12.2019)
Lindström Jorma	suunnittelupäällikkö (eläkkeelle 31.3.2019)
Mäkinen Ville	asiakaspalvelupäällikkö
Paakkonen Kimmo	vesihuoltojohtaja
Yli-Väärälä Mari	vesihuoltosihteeri

Vesilaitos ja verkosto

Fagerström Pentti	putkiasentaja (menehtyi 27.7.2019)
Jyly Mika	putkiasentaja
Koskenoja Olli	putkiasentaja
Kossila Tomi	putkiasentaja
Nikkanen Topi	putkiasentaja
Seppänen Henri	putkimestari
Viitanen Jarmo	työpäällikkö
Virtanen Markku	putkiasentaja
Vähä-Pietilä Tero	putkiasentaja

Jätevedenpuhdistamo

Jokikunnas Kalle	prosessinhoitaja
Komu Jaana	käyttöpäällikkö
Leinonen Hannu	sähkömestari
Lindstedt Pirkko	prosessinhoitaja (jäi eläkkeelle 31.7.2019)
Lindström Janne	prosessinhoitaja
Suojoki Petri	prosessinhoitaja
Vähämäki Jani	prosessinhoitaja

Henkilökunnan työpaikkakokouksia järjestettiin kertomusvuonna 2 kertaa.

Henkilökuntaa oli yhteensä 19, joista määräaikaisia 1.

Maksetut palkat ja palkkiot: 1 071 880 euroa (2018: 1 119 616 euroa). Sisältää investointeihin aktivoidut palkat.

3. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Merkittävin toimintariski liittyy talousveden puhtauteen ja sitä kautta ihmisten terveyteen ja elintarviketeollisuuden toimintaan. Vakavimmin talousveden puhtautta uhkaa pohjaveden saastuminen. Saastumisen vaara liittyy mm. liikenteeseen, jossa jokainen vaarallista kemikaalia sisältävä kuljetus pohjavesialueella muodostaa onnettomuustilanteessa suuren riskin. Vanhat ympäristöpäästöt ovat piilevinä ennalta arvaamattomia. Niiden olemassaolo voi joskus realisoitua. Jätevesien joutuminen pohjaveteen on jossain määrin myös mahdollista. Jäteveden puhdistuksessa toimintahäiriö uhkaa vesistöä. Kaikissa toteutuvissa onnettomuuksissa ovat mukana myös taloudelliset tappiot. Myös maine saattaa tahraantua pitkäksi aikaa. Suurasiakkaan menettäminen tietäisi toimintojen sopeuttamista alentuneeseen liikevaihtoon.

22.8.2014 vesihuoltolain muuttamisesta annetun lain mukaisesti hulevesien järjestämisestä aiheutuneet kustannukset on vesihuoltolain edellyttämistä tilinpäätöksen liitetiedoista ilmevästi eriytetty vesihuoltoliikelaitoksen tilinpäätöksestä. Hulevesiverkoston rakentamisesta aiheutuneet investointikulut on kirjattu hulevesirahoituslaskelmassa esitetyksi ja käyttötalouden kulut on kohdennettu tiliöimällä kuluista aiheuttamisperiaatteella toteutuneen mukaisesti sellaisenaan ne kulut, jotka kohdentuvat yksiselitteisesti suoraan hulevesiin. Aiheuttamisperiaatteen mukaisesti toteutuneet kulut on laskutettu Forssan kaupungin katu- ja viherlaitokselta. Hulevesipoistojen osuuden on kaupunki korvannut tukemalla vesihuoltoliikelaitoksen hulevesi-investointeja poistoja vastaavalla euromäärällä. Taseeseen on otettu myös alv-saamiset ja ostovelat sekä korottomat velat kunnalta ja jäännöspääomalla erät on tasattu.

4. Ympäristötekijät

Jäteveden puhdistuksessa ja veden hankinnassa toimitaan ympäristöluvan ehtojen puitteissa. Ympäristöviranomaisen valvoo molempia toimia. Aiheutetusta ympäristövahingosta on aiheuttaja korvausvastuussa. Kertomusvuonna ei maksettu vahingonkorvauksia.

5. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Vesihuoltolaitosten toiminta on yksityiskohtiaan myöten säänneltyä. Sääntely pitää sisälleen rakenteita, jotka toimivat sisäisen valvonnan kannalta hyvin. Keskeinen tekijä on avoimuus toiminnoissa. Forssan vesihuoltoliikelaitos noudattaa Forssan kunnan sisäisen valvonnan yleisohjetta. Seuraavassa luettelossa mainitaan joitakin laitoksen toimintojen sisään rakentuneista käytännöistä, jotka toimivat samalla sisäisen valvonnan välineinä:

Talouteen liittyvät käytännöt

– talousarvio, hankintamenettely, laskujen hyväksymismenettely, toiminnan vakuuttaminen. Talouden kehittymistä seurataan jokaisessa johtokunnan kokouksessa.

Toimintaan liittyvät käytännöt

– johtamiseen liittyvät säännöt, johtokuntatyö ja johtaminen, tilintarkastus, valvontaviranomaiset, varallaolojärjestelmä, varautuminen.

6. Esitys tilikauden 2019 tuloksen käsittelystä

Liikelaitoksen ylijäämä ennen varauksia on 47 711,13 euroa.

Johtokunta esittää, että tilikauden ylijäämä ennen varauksia 47 711,13 euroa käsitellään seuraavasti:

1. tuloutetaan tehtyä poistoeroa suunnitelman mukaan 23 033,29 euroa
2. tilikauden ylijäämään kirjataan 70 744,42 euroa

7. Talousarvion toteutumisvertailu

Toiminnan kuvaus

Tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesta vedenhankinnasta ja viemäroinnistä toiminta-alueella ja toimittaa erikseen sovitut vesihuoltopalvelut toiminta-alueen ulkopuolella sijaitseville liittyjille.

Valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen

Forssan kaupunginvaltuusto asetti Forssan vesihuoltoliikelaitokselle vuodelle 2019 seuraavat tavoitteet: Korvaus liikelaitokseen sijoitetusta pääomasta 1 100 000 euroa, investoinnit enintään 1 400 000 euroa, aktiivinen talouden seuranta ja ennakointi. Kaupunginvaltuuston vesihuoltoliikelaitokselle asettamat tavoitteet toteutuivat lukuun ottamatta investointivaltuutta, joka ylittyi johtuen Koijärven alueen jätevesiosuuskunnan ja Matkun vesiosuuskunnan siirtyneen omaisuuden käsittelystä kirjanpidossa ja tilinpäätöksessä.

Kaupunki asetti vuoden 2017 tavoitteeksi Koijärven alueen jätevesiosuuskunnan toimintamahdollisuuksien ja tarvittavien järjestelyiden selvittämisen. Kaupunki teetti BDO Oy:llä Koijärven alueen jätevesiosuuskunnan talouden ja toiminnan edellytyksistä selvityksen. Raportin johtopäätöksenä todettiin, että Koijärven alueen jätevesiosuuskunnan verkoston hankinta-arvo ja siten myös sen rakentamista varten otettujen lainojen määrä on huomattavan suuri verrattuna osuuskunnan vuotuiseseen liikevaihtoon. Raportin mukaan oli ilmeistä, ettei jätevesiosuuskunta pysty omalla toiminnallaan merkittävästi lyhentämään velkojaan, vaan sen velkavastuut tulevat pääosin lainojen takaajan eli Forssan kaupungin maksettaviksi. Koijärven Alueen Jätevesiosuuskunnan liiketoiminnan, käyttöomaisuuden ja lainojen siirto sekä Matkun vesiosuuskunnan liiketoiminnan ja käyttöomaisuuden siirto Forssan vesihuoltoliikelaitokselle tapahtui Forssan kaupunginvaltuuston 10.12.2018 tekemän päätöksen mukaisesti 1.1.2019.

Järjestelyn seurauksena vesihuoltoliikelaitoksen tasearvo kasvoi siirtyvän verkoston arvolla ja osuuskunnan jäljellä oleva, kaupungin takaama laina tuli vesihuoltoliikelaitoksen vastattavaksi.

Selvitys seudullisen vesihuoltoyhtiön perustamisesta hallinnoimaan Portaanselän Kellarimäkeen suunniteltua vedenottamoja ja Portaasta Forssaan rakennettavaa siirtovesijohtoa on tehty vuonna 2017. Yhtiöselvitys suositti, että Forssa toimisi vastuukuntana ja Tammela korvaisi kulut vesivarauksensa mukaisesti. Kuntien välistä sopimusta valmisteltiin selvityksen pohjalta vuosien 2017 ja 2018 aikana ja se käsiteltiin ja hyväksyttiin Forssan

vesihuoltoliikelaitoksen osalta johtokunnan kokouksessa 31.5.2018. Forssan kaupungin hallitus ei ole käsitellyt sopimusta johtuen siitä, että Tammelan tekninen lautakunta päätti siirtää asian käsittelyä kokouksessaan 13.6.2018. Tammelan tekninen lautakunta hyväksyi sopimuksen kokouksessaan 10.10.2018. Tässä vaiheessa vesihuoltoliikelaitos oli jo päättänyt hakemaan jatkoaikaa Portaankellarimäen vedenottoluvalla, koska hankkeen käynnistyminen oli viivästynyt aiheuttaen sen, että tuolloin voimassa olleen vedenottoluvan määräaikaan (joulukuu 2019) mennessä vedenottoa ei enää ollut mahdollista aloittaa. Vedenottolupa on haettu jatkoaikaa ja sitä myönnettiin siten, että uusitun luvan mukaan vedenotto tulee aloittaa joulukuussa 2023. Tammelan kunta lähestyi Forssan vesihuoltoliikelaitosta 13.02.2019 päivätyllä kirjeellä tiedustellen vesihuoltoliikelaitoksen kiinnostusta rakentaa siirtojohtolinja yhteistyössä Tammelan kanssa Portaasta Riihivalkamaan. Motiivina Tammelan esitykselle toimi Tammelan kunnan omistaman Liesjärven jäteveden puhdistamon käyttöikä lähestyminen loppuaan. Tammelan kunta on päättänyt rakentaa jätevesiviemärin Liesjärveltä Portaankylän kautta Riihivalkamaan, josta jätevesi on tarkoitus johtaa jo rakennettua viemäriä pitkin Forssan Sortohaankäytävään jäteveden puhdistamolle käsiteltäväksi. Osapuolten välillä käynnistettiin uudet sopimusneuvottelut siirtojohtolinjan rakentamisesta yhteistyössä ja neuvottelut johtivat sopimuksen hyväksymiseen vuoden 2020 alussa. Forssan vesihuoltoliikelaitoksen osuus kustannuksista on 650 000 euroa ja kulut jakaantuvat vuosille 2020 ja 2021. Kustannukset sisältävät siirtojohtolinjasta johtuvia kustannuksia. Vedenottamon rakentaminen aloitettaneen aikaisintaan vuonna 2022 ja edellä kerrottu ei sisällä sen kustannuksia.

Tilikauden aikana tehtiin pääsääntöisesti pelkästään ennakoituja investointeja. Vieremän vedenkäsittelylaitoksen rakentaminen ja käyttöönotto oli vesihuoltoliikelaitoksen merkittävin projekti.

Valtuuston vahvistama investointivaltuus 1 400 000 euroa riitti, kun huomioidaan talousarviovuoden aikana tehdyt rakennustyöt ja saneeraukset, joita tehtiin kaikkiaan 1 063 164 eurolla. Investointisumma on nettosumma, jossa on huomioitu Forssan kaupungin maksama vesihuoltoliikelaitoksen hulevesipoistojen määrää vastaava investointituki 62 948 euroa. Investointeihin on kirjattu em. lisäksi myös Koirjärven alueen jätevesiosuuskunnalta ja Matkun vesiosuuskunnalta siirtynyt omaisuus suuruudeltaan 910 215 euroa. Kaikkiaan investointisumma, em. siirtynyt omaisuus mukaan lukien, oli 2 036 328 euroa. Osuuskunnalta siirtyneen omaisuuden käsittelyä tilinpäätöksessä ei ole osattu ennakoida.

Aktiivinen talouden seuranta ja ennakointi. Talouden kuukausiseuranta toteutui. Talouden seurantaa ja ennakointia jatketaan samaan tapaan myös vuonna 2020.

Johtokunnan asettamien tavoitteiden toteutuminen

Talousveden laadun pitäminen vaatimusten mukaisena

Vedenottamoiden raakavesiä ja asiakkaille toimitetun talousveden laatua tarkkailtiin valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Talousvesi täytti laatuvaatimukset.

Puhdistetun jäteveden laadun pitäminen vaatimusten mukaisena

Jätevesiä tarkkailtiin jätevesien ympäristöluissa edellytettyjen jätevesitarkkailuohjelmien mukaisesti.

Sortohaankäytävään jätevedenpuhdistamolla tapahtui lupaehtojen ylitys 4. vuosineljänneksellä fosforin osalta (tot. 0,40 mg/l, lupaehto on 0,30 mg/l). Syynä ylitykseen oli suuri vesisateesta

johtunut puhdistamolle tuleva jätevesimäärä, joka aiheutti häiriön jätevesien käsittelyssä 14.11.2019.

Vesihuollon toimintavarmuuden ylläpito

Toimintavarmuuden ylläpitämiseksi ja lisäämiseksi toteutettiin mm. seuraavat toimenpiteet:

- Vieremän vedenkäsittelylaitoksen rakentaminen ja käyttöönotto
- Pohjavedelle riskin aiheuttaneiden maiden poistaminen Vieremän vedenottamon alueelta

Vuotovesien vähentäminen

Vesijohtoa uusittiin Kaskenkadulla 154 metriä ja Vapaa-ajattelijoiden polulla 179 metriä. Yhteensä vesijohtoa saneerattiin ja rakennettiin kaikkiaan 732 metriä. Viemärijohtoa rakennettiin 92 metriä ja hulevesiviemärijohtoa 289 metriä. Vesijohtoverkoston lisäys oli 670 metriä.

VERTAILULASKELMAT

Tuloslaskelma	ALKUPERÄI- NEN TA 2019	TA-MUU- TOKSET	MUUTETTU TA 2019	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Liikevaihto	6 250 000	-225 000	6 025 000	6 297 512	272 512
Liiketoiminnan muut tuotot	0		0	13 881	13 881
Tuet ja avustukset	0		0	11 411	11 411
Materiaalit ja palvelut					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	840 000		840 000	859 017	-19 017
Palvelujen ostot	900 000		900 000	1 075 376	-175 376
Henkilöstökulut			0		
Palkat ja palkkiot	1 050 000		1 050 000	1 018 974	31 026
Henkilösivukulut	<u>252 610</u>	<u>0</u>	<u>252 610</u>	<u>301 154</u>	<u>-48 544</u>
Eläkekulut	216 950		216 950	254 826	-37 876
Muut henkilösivukulut	35 660		35 660	46 328	-10 668
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	1 721 000		1 721 000	1 638 605	82 395
Liiketoiminnan muut kulut	140 000		140 000	137 843	2 157
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 346 390	-225 000	1 121 390	1 291 834	170 444
Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-1 240 000</u>	<u>0</u>	<u>-1 240 000</u>	<u>-1 219 796</u>	<u>20 204</u>
Muut rahoitustuotot	4 000		4 000	3 087	-913
Kunnalle maksetut korkokulut	144 000		144 000	97 341	46 659
Muille maksetut korkokulut	0		0	142	-142
Korvaus peruspääomasta	1 100 000		1 100 000	1 100 000	0
Muut rahoituskulut	0		0	25 400	-25 400
YLIJÄÄMÄ ENNEN SATUNN. ERIÄ	106 390	-225 000	-118 610	72 038	190 648
Satunnaiset tuotot ja kulut	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-24 327</u>	<u>-24 327</u>
Satunnaiset tuotot	0		0	100 194	100 194
Satunnaiset kulut	0		0	124 521	124 521
YLIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	106 390	-225 000	-118 610	47 711	166 321
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	21 000		21 000	23 033	2 033
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	127 390	-225 000	-97 610	70 744	168 354
Investoinnit	ALKUPERÄI- NEN TA 2019	TA-MUU- TOKSET	MUUTETTU TA 2019	TOTEUTUMA	POIKKEAMA
Menot	1 400 000		1 400 000	2 036 328	-636 328
Tulot	70 000		70 000	65 085	-4 915
Netto	-1 330 000	0	-1 330 000	-1 971 243	-641 243

VERTAILULASKELMAT

Rahoituslaskelma	ALKUP. TA 2019	TA-MUU- TOKSET	MUUTETTU TA 2019	TOTEU- TUMA	POIK- KEAMA
Toiminnan rahavirta	1 827 390	-225 000	1 602 390	1 686 316	83 926
Liikeliiketoiminta	1 346 390	-225 000	1 121 390	1 291 834	170 444
Poistot ja arvonalentumiset	1 721 000	0	1 721 000	1 638 605	-82 395
	-1 240				
Rahoitustuotot ja -kulut	000	0	-1 240 000	-1 219 796	20 204
Satunnaiset erät	0	0	0	-24 327	-24 327
	-1 330				
Investointien rahavirta	000	0	-1 330 000	-1 971 243	-641 243
	-1 400				
Investointimenot	000	0	-1 400 000	-2 036 328	-636 328
Rahoitusosuudet investointimenoihin	70 000		70 000	65 085	-4 915
Toiminnan ja investointien rahavirta	497 390	-225 000	272 390	-284 927	-557 317
Rahoituksen rahavirta					
Lainakannan muutokset	-340 000	0	-340 000	1 415 560	1 755 560
Pitkäaik. lainojen lis. kunnalta	0	0	0	800 000	-800 000
Pitkäaik. lainojen lis. muilta	0	0	0	796 114	-796 114
Pitkäaik. lainojen väh. kunnalle	-740 000		-740 000	-700 256	-39 744
Pitkäaik. lainojen väh. muille	0		0	-1 179 084	1 179 084
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	400 000	0	400 000	1 698 786	1 298 786
Muut maksuvalmiuden muutokset	-172 000	0	-172 000	-828 613	-656 613
Vaihto-omaisuuden muutos (väh./lis.)	0	0	0	22 756	-22 756
Saamisten muutos kunnalta (väh./lis.)	0	0	0	-87 522	87 522
Saamisten muutos muilta (väh./lis.)	0	0	0	-772 518	772 518
Korottomien velkojen muutos kunnalta (väh./lis.)	0	0	0	229 284	-229 284
Korottomien velkojen muutos muilta (väh./lis.)	-172 000	0	-172 000	-220 613	48 613
Rahoituksen rahavirta	-512 000	0	-512 000	586 947	1 098 947
					0
Rahavarojen muutos	-14 610	-225 000	-239 610	302 020	541 630

Tuotot: Talousveden myynti ja käsiteltävät jätevesimäärät laskivat hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Asumiskäyttö

Monissa kerrostaloissa ja rivitaloissa tehty uudistukset tuovat säästöjä vedenkulutukseen, siten ns. tavanomainen uudisrakentaminen (2019: 6 kiinteistöliittymää) ei näy laskutettavan vesimäärän lisääntymisenä. Asumiskäytön osuus laski 5 % -yksikköä vuoden 2018 tasosta ja oli 39 % kokonaisvedenjakelusta.

Teollisuus ja palvelut

Laskutetusta vesi- ja jätevesimäärästä teollisuuslaitosten ja liike-elämän osuus on 45 % ja kaupunkikonsernin osuus on 5 %. Tammelan kunnan osuus Sortohaassa jätevedenpuhdistamolla käsitellystä ja laskutetusta

jätevesistä oli 15,8 %. Tammelan jätevesien mitattu jätevesimäärä sisältää hulevedet.

Teollisuudelta ja palvelutoimelta laskutettavat määrät pyritään budjetoimaan varovaisesti, koska kausiluonteisuus ym. tuotannon sopeuttamiset vaikuttavat myös vedenkulutukseen.

Kulut: **Palvelujen ostot** (1 075 376 euroa). Toimisto- ja asiantuntijapalveluita käytettiin 172 748 eurolla. Asiantuntijapalvelujen, tietoliikennekustannusten sekä talous- ja palkkahallinnon hoitamisen lisäksi tähän ryhmään kirjataan mm. vakuutukset, koulutus, posti- ja puhelinkulut sekä työterveyspalvelut. Ostopalveluina hoidetaan myös mm. talousvesi- ja jätevesianalyysit, jotka teetetään akreditoidussa laboratoriossa. Erilaisia koneiden ja laitteiden, tietojärjestelmien, verkoston, vedenottamoiden ja jäteveden puhdistamon huolto- ja ylläpitopalveluihin kului varoja 110 515 euroa.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (859 017 euroa). Tästä noin 362 603 euroa koostuu sähkökuluista, joista jäteveden puhdistuksen osuus on 238 267 euroa. Energiansäästöön tähtäävät toimet ovat olleet mukana sekä jokapäiväisessä työssä että investointien suunnittelussa. Esim. pumppaamoiden säännöllinen huolto, pumppauksen optimointi ja vuotovesien vähentäminen pienentävät energian tarvetta jäteveden siirrossa ja käsittelyssä.

Kemikaaleja tarvitaan lähinnä jäteveden puhdistusprosessissa, mutta myös vedenottamoilla. Kemikaalikulut v. 2019 olivat yhteensä 203 067 euroa. Koneita, kalustoa ja verkoston osia hankittiin tarpeen mukaan. Vesilaitoksen toimiston ja eri työpisteiden toimistokoneet ja –ohjelmat on pyritty pitämään ajanmukaisina.

Liiketoiminnan muut kulut (137 843 euroa). Kulut koostuvat lähinnä maa- ja vesialuevuokrista, toimitilavuokrista sekä koneiden ja laitteiden vuokrista (yhteensä 98 665 euroa). Lisäksi erässä ovat mukana autoverot, luottotappiot (5 439 euroa) sekä muut kulut (19 222 euroa), joita ovat mm. perintäkulut.

Rahoitustuotot ja -kulut:

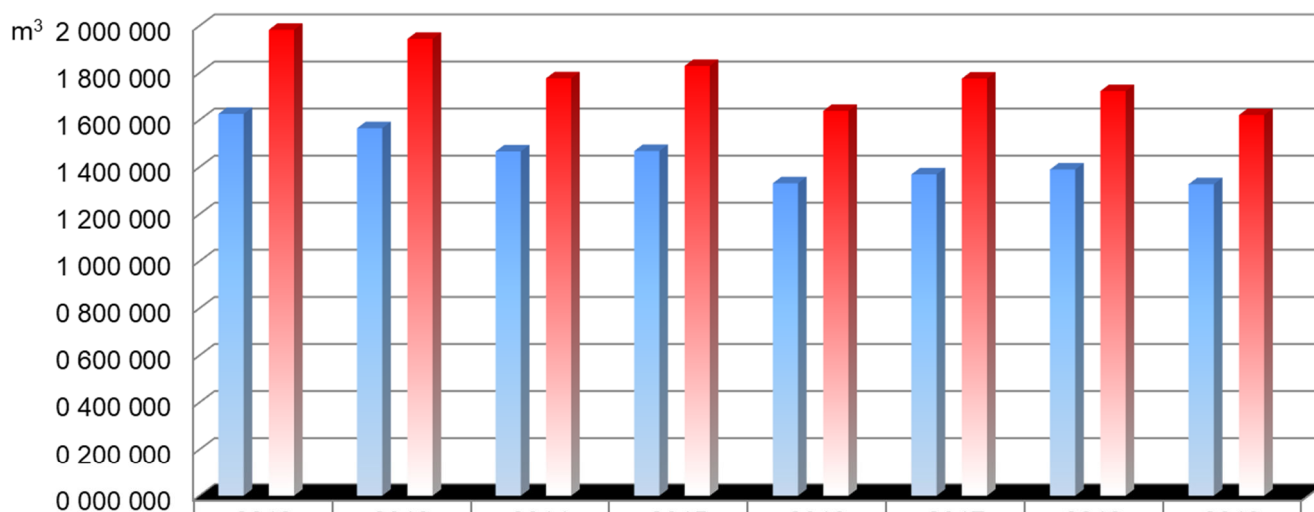
Tuloutus oli suunnitelman mukainen (1 100 000 euroa).

Poistot: Toteutuma oli 1 638 605 euroa, joka on 82 395 euroa alle talousarviossa hyväksytyn.

Palvelujen myynti:

Uusia kiinteistöjä liitettiin 2019 aikana seuraavasti: sekä vesi- että viemäriverkostoon liittyjiä oli 7 kpl:ta. Liittymismaksuja saatiin yhteensä 54 813 euroa (2018: 22 077 euroa). Liittymismaksut olivat arvonlisäverollista myyntiä.

**Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärät m³ ja vesien hinnat €/m³ (veroton)
vuosina 2012 - 2019**

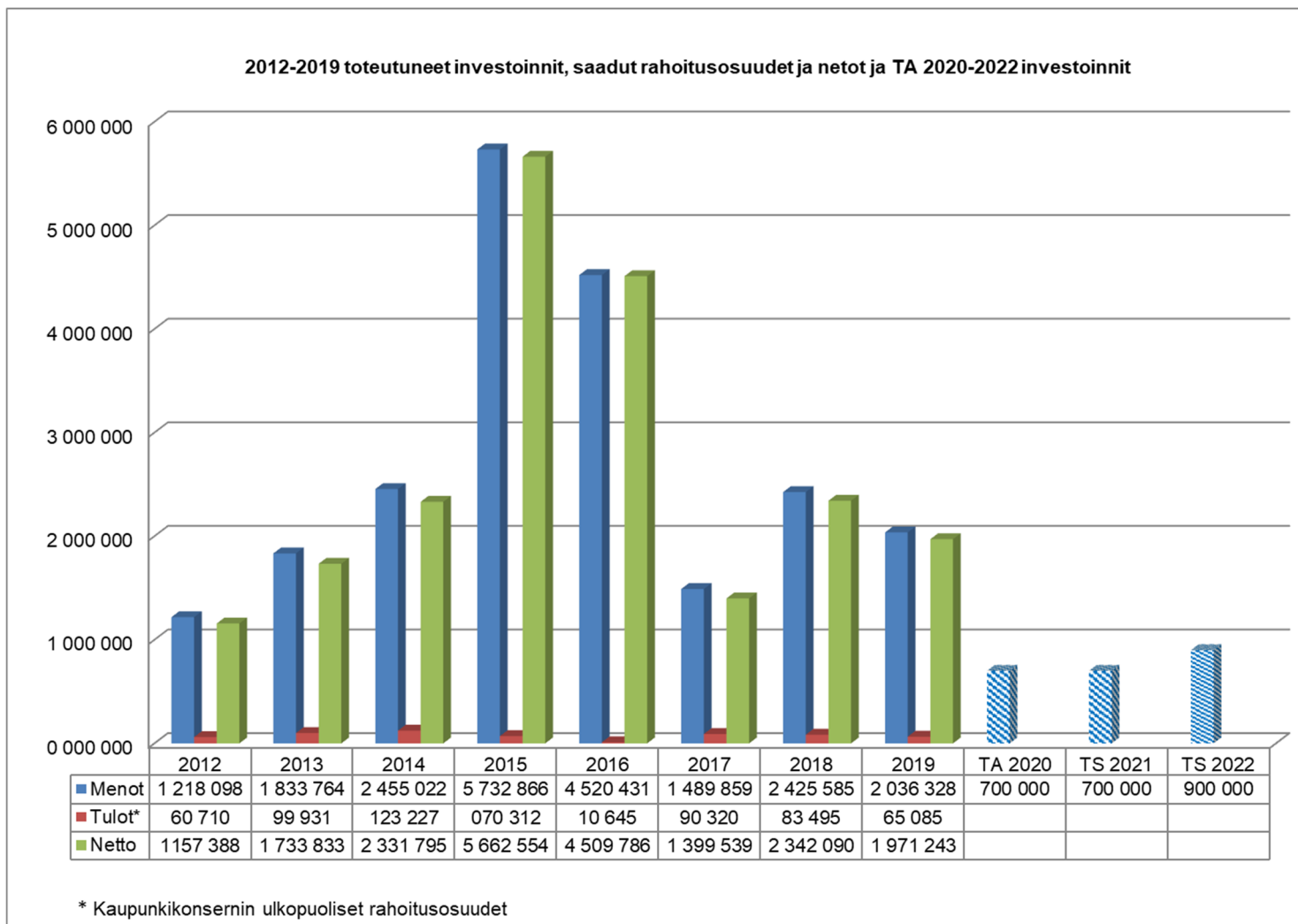

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
■ Talousvesi	1 625 820	1 564 874	1 466 337	1 468 114	1 331 127	1 368 889	1 389 369	1 326 965
Veroton hinta /m3	1,14 €	1,28 €	1,28 €	1,37 €	1,44 €	1,44 €	1,44 €	1,54 €
■ Jätevesi	1 983 039	1 944 528	1 776 942	1 829 639	1 638 601	1 775 725	1 722 768	1 621 077
Veroton hinta /m3	1,68 €	1,88 €	1,88 €	2,01 €	2,11 €	2,11 €	2,11 €	2,26 €

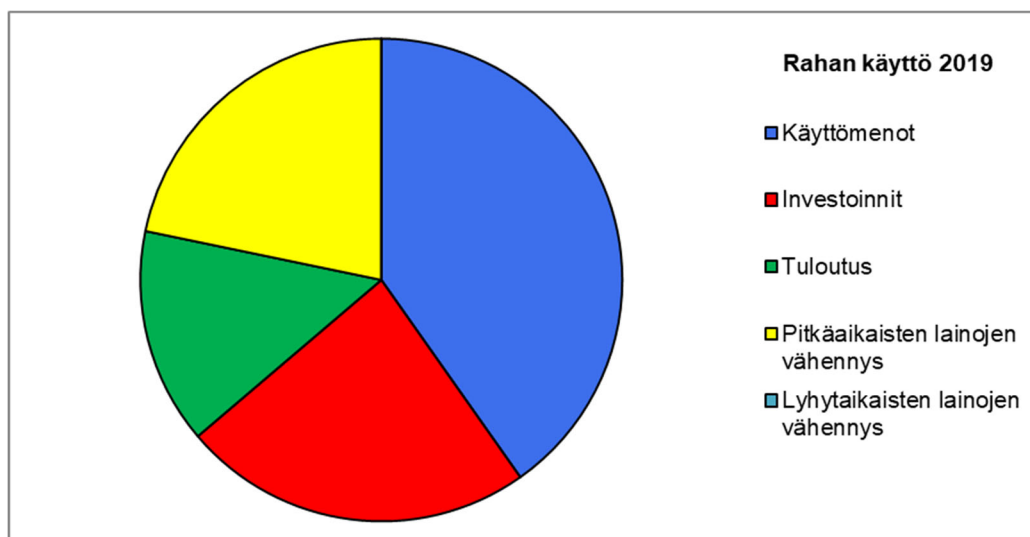
Laskutettu talousvesi- ja jätevesimäärä (m³) rakennustyypeittäin

	2017		2018		2019	
	vesi	jätevesi	vesi	jätevesi	vesi	jätevesi
Omakotitalot	263 852 m ³	231 014 m ³	267 346 m ³	230 953 m ³	267 159 m ³	229 131 m ³
Kerros- ja rivitalot	363 189 m ³	362 748 m ³	344 002 m ³	343 506 m ³	327 112 m ³	326 980 m ³
Teollisuus- ja liike-elämä	587 231 m ³	699 288 m ³	631 072 m ³	705 022 m ³	624 575 m ³	718 489 m ³
Vesiyhtymät	34 325 m ³	27 670 m ³	27 674 m ³	23 904 m ³	360 m ³	0 m ³
Valtionlaitokset, sairaala, seurakunta	25 418 m ³	25 079 m ³	25 542 m ³	25 181 m ³	24 457 m ³	24 115 m ³
Kaupungin koulut ja muut laitokset	83 622 m ³	155 328 m ³	86 165 m ³	154 072 m ³	75 185 m ³	57 619 m ³
Muut	8 168 m ³	8 168 m ³	7 978 m ³	7 978 m ³	8 117 m ³	8 117 m ³
Naapurikunnat	3 165 m ³	266 511 m ³	0 m ³	232 562 m ³	0 m ³	256 626 m ³

Investoinnit (2019)

Vuoden 2019 investointien toteuma sisältää Kojjärven Alueen Jätevesiosuuskunnalta ja Matkun vesiosuuskunnalta siirtynyttä omaisuutta 910 215 euroa.

Investointien erittely (2019)

Tietokoneohjelmistot	10 000 €
Maa- ja vesirakenteet	12 726 €
Verkoston saneeraukset	
Vesijohtoverkosto	978 361 €
Viemäriverkosto	911 442 €
Hulevesiverkosto	88 618 €
Muut verkostojen laitteet	18 681 €
Puhdistamon koneet ja laitteet	11 750 €
Keskeneräiset hankkeet	4 750 €
Yhteensä	2 036 328 €

Investointierittely sisältää Koijärven Alueen Jätevesiosuuskunnan siirrosta aiheutuneen kirjanpitokulun 788 669 euroa, sekä Matkun Vesiosuuskunnan siirrosta aiheutuneen kirjanpitokulun 121 546 euroa. Yhteensä osuuskunnilta vesihuoltoliikelaitokselle siirtyneiden verkostojen aiheuttama kirjanpitokulu on 910 215 euroa.

Vesijohto- ja viemäriverkostojen saldot sisältävät Vieremän vedenottamon lopulliset rakennuskustannukset.

8. Tilinpäätöslaskelmat

TULOSLASKELMA	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	6 282 924,15	6 064 496,13
Liiketoiminnan muut tuotot	15 913,14	17 857,12
Tuet ja avustukset kunnalta	9 378,00	8 398,00
 Materiaalit ja palvelut	<u>-1 919 804,99</u>	<u>-1 728 645,31</u>
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-844 429,04	-758 624,43
Palvelujen ostot	-1 075 375,95	-970 020,88
Henkilöstökulut	<u>-1 320 128,41</u>	<u>-1 308 316,63</u>
Palkat ja palkkiot	-1 018 974,23	-1 030 996,50
Henkilösivukulut	<u>-301 154,18</u>	<u>-277 320,13</u>
Eläkekulut	-254 826,07	-233 383,03
Muut henkilösivukulut	-46 328,11	-43 937,10
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 638 605,15	-1 538 908,75
Liiketoiminnan muut kulut	-137 843,21	-125 406,65
 LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 291 833,53	1 389 473,91
 Rahoitustuotot ja -kulut	<u>-1 219 795,48</u>	<u>-1 197 824,57</u>
Muut rahoitustuotot	3 086,91	5 426,70
Kunnalle maksetut korkokulut	-97 341,20	-103 062,84
Muille maksetut korkokulut	-141,79	0,00
Korvaus peruspääomasta	-1 100 000,00	-1 100 000,00
Muut rahoituskulut	-25 399,69	-188,43
 YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	72 038,05	191 649,34
 Satunnaiset tuotot ja kulut	<u>-24 326,92</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset tuotot	100 193,73	0,00
Satunnaiset kulut	-124 520,65	0,00
 YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	47 711,13	191 649,34
 Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	23 033,29	22 920,26
 TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>70 744,42</u>	<u>214 569,60</u>

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	*	5,7	6,7
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	*	5,7	6,7
Voitto, %		0,8	3,2

* Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.

Vesihuoltoliikelaitoksen omaisuuden nykyarvo poikkeaa olennaisesti taseen arvoista.

TULOSLASKELMA, vesi- ja viemärlaitostoiminta	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Liikevaihto	6 282 924,15	6 064 471,13
Liiketoiminnan muut tuotot	15 913,14	17 857,12
Materiaalit ja palvelut	-1 918 358,31	-1 726 716,71
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-844 429,04	-758 624,43
Palvelujen ostot	-1 073 929,27	-968 092,28
Henkilöstökulut	-1 313 452,46	-1 301 785,40
Palkat ja palkkiot	-1 013 794,30	-1 025 999,03
Henkilösivukulut	-299 658,16	-275 786,37
Eläkekulut	-253 553,57	-232 121,02
Muut henkilösivukulut	-46 104,59	-43 665,35
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 574 651,02	-1 467 258,91
Liiketoiminnan muut kulut	-137 843,21	-125 406,65
LIIEKEYLIJÄÄMÄ	1 354 532,29	1 461 160,58
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 219 795,48	-1 197 824,57
Korkotuotot	0,29	0,00
Muut rahoitustuotot	3 086,91	5 426,70
Kunnalle maksetut korkokulut	-97 341,20	-103 062,84
Muille maksetut korkokulut	-141,79	0,00
Korvaus peruspääomasta	-1 100 000,00	-1 100 000,00
Muut rahoituskulut	-25 399,69	-188,43
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	134 736,81	263 336,01
Satunnaiset tuotot ja kulut	-24 326,92	0,00
Satunnaiset tuotot	100 193,73	
Satunnaiset kulut	-124 520,65	
YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ) ENNEN VARAUKSIA	110 409,89	263 336,01
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	23 033,29	22 920,26
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u>133 443,18</u>	<u>286 256,27</u>

LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Sijoitetun pääoman tuotto, %	*	6,2	7,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	*	6,2	7,3
Voitto, %		1,8	4,3

* Tunnusluvun vertailtavuutta liikelaitosten kesken voi heikentää se, että pysyvien vastaavien hyödykkeiden kirjanpitoarvo saattaa poiketa olennaisesti käyvästä arvosta.
Vesihuoltoliikelaitoksen omaisuuden nykyarvo poikkeaa olennaisesti taseen arvoista.

TULOSLASKELMA, hulevesi**1.1.-31.12.2019****1.1.-31.12.2018**

Liikevaihto	0,00	25,00
Tuet ja avustukset kunnalta	9 378,00	8 398,00
Materiaalit ja palvelut	<u>-1 446,68</u>	<u>-1 928,60</u>
Palvelujen ostot	-1 446,68	-1 928,60
Henkilöstökulut	<u>-6 675,95</u>	<u>-6 531,23</u>
Palkat ja palkkiot	-5 179,93	-4 997,47
Henkilösivukulut	<u>-1 496,02</u>	<u>-1 533,76</u>
Eläkekulut	-1 272,50	-1 262,01
Muut henkilösivukulut	-223,52	-271,75
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-63 954,13	-71 649,84
LIIKEALIJÄÄMÄ	-62 698,76	-71 686,67
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALIJÄÄMÄ)	<u><u>-62 698,76</u></u>	<u><u>-71 686,67</u></u>

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT, hulevesi

Sijoitetun pääoman tuotto,		
%	*	
	-8,2	-8,3
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	*	
	-8,2	-8,3

RAHOITUSLASKELMA**1.1.-31.12.2019****1.1.-31.12.2018****Toiminnan rahavirta**

	<u>1 686 316,28</u>	<u>1 729 832,28</u>
Liikelyljäämä	1 291 833,53	1 389 473,91
Poistot ja arvonalentumiset	1 638 605,15	1 538 908,75
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 219 795,48	-1 197 824,57
Satunnaiset erät	-24 326,92	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-725,81

Investointien rahavirta

	<u>-1 971 243,33</u>	<u>-2 342 089,96</u>
Investointimenot	-2 036 328,42	-2 425 584,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin	65 085,09	82 768,99
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	725,81

Toiminnan ja investointien rahavirta

	-284 927,05	-612 257,68
--	-------------	-------------

Rahoituksen rahavirta**Lainakannan muutokset**

	<u>1 415 560,34</u>	<u>1 467 713,96</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	800 000,00	2 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	796 114,45	382 969,96
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-700 256,00	-410 256,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 179 084,41	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	1 698 786,30	-1 005 000,00

Muut maksuvalmiuden muutokset

	<u>-828 613,15</u>	<u>-1 103 274,77</u>
Vaihto-omaisuuden muutos	22 755,90	-3 063,74
Saamisten muutos kunnalta	-87 522,18	10 907,93
Saamisten muutos muilta	-772 518,18	22 607,39
Korottomien velkojen muutos kunnalta	229 284,08	-601 886,24
Korottomien velkojen muutos muilta	-220 612,77	-531 840,11

Rahoituksen rahavirta

	586 947,19	364 439,19
--	------------	------------

Rahavarojen muutos

	<u>302 020,14</u>	<u>-247 818,49</u>
--	-------------------	--------------------

Rahavarat 31.12.

	322 089,22	20 069,08
--	------------	-----------

Rahavarat 1.1.

	20 069,08	267 887,57
--	-----------	------------

Rahavarojen muutos

	302 020,14	-247 818,49
--	------------	-------------

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja inv. rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 €	9 511,5	10 372,7
Investointien tulorahoitus, %	81,4	69,0
Lainanhoitokate	0,9	1,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,2
Kassan riittävyys, pv	13,8	1,0
Quick ratio	0,6	0,5
Current ratio	0,6	0,6

RAHOITUSLASKELMA, vesi- ja viemärlaitostoiminta	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta	<u>1 685 060,91</u>	<u>1 729 869,11</u>
Liikelyljäämä	1 354 532,29	1 461 160,58
Poistot ja arvonalentumiset	1 574 651,02	1 467 258,91
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 219 795,48	-1 197 824,57
Satunnaiset erät	-24 326,92	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	0,00	-725,81
Investointien rahavirta	<u>-1 944 619,13</u>	<u>-2 416 947,66</u>
Investointimenot	-1 946 030,42	-2 424 684,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin	1 411,29	7 011,29
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,00	725,81
Toiminnan ja investointien rahavirta	-259 558,22	-687 078,55
Rahoituksen rahavirta		
Lainakannan muutokset	<u>1 415 560,34</u>	<u>1 467 713,96</u>
Pitkäaikaisten lainojen lisäys kunnalta	800 000,00	2 500 000,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys muilta	796 114,45	382 969,96
Pitkäaikaisten lainojen vähennys kunnalle	-700 256,00	-410 256,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys muilta	-1 179 084,41	0,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos kunnalta	1 698 786,30	-1 005 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset	<u>-828 613,15</u>	<u>-1 103 274,77</u>
Vaihto-omaisuuden muutos	22 755,90	-3 063,74
Saamisten muutos kunnalta	-87 522,18	10 907,93
Saamisten muutos muilta	-772 518,18	22 607,39
Korottomien velkojen muutos kunnalta	229 284,08	-601 886,24
Korottomien velkojen muutos muilta	-220 612,77	-531 840,11
Rahoituksen rahavirta	586 947,19	364 439,19
Rahavarojen muutos	<u>327 388,97</u>	<u>-322 639,36</u>
Rahavarat 31.12.	1 010 834,78	683 445,81
Rahavarat 1.1.	683 445,81	1 006 085,17
Rahavarojen muutos	327 388,97	-322 639,36
LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Investointien tulorahoitus, %	87,8	71,2
Lainanhoitokate	0,9	1,8
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	1,2
Kassan riittävyys, pv	43,8	34,7
Quick ratio	0,6	0,5
Current ratio	0,6	0,6

RAHOITUSLASKELMA, hulevesi	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018
Toiminnan rahavirta	<u>1 255,37</u>	<u>-36,83</u>
Liikealijäämä	-62 698,76	-71 686,67
Poistot ja arvonalentumiset	63 954,13	71 649,84
Investointien rahavirta	<u>-26 624,20</u>	<u>74 857,70</u>
Investointimenot	-90 298,00	-900,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	63 673,80	75 757,70
Toiminnan ja investointien rahavirta	<u>-25 368,83</u>	<u>74 820,87</u>
 Rahavarojen muutos	 <u><u>-25 368,83</u></u>	 <u><u>74 820,87</u></u>
 Rahavarat 31.12.	 -688 745,56	 -663 376,73
Rahavarat 1.1.	-663 376,73	-738 197,60
Rahavarojen muutos	-25 368,83	74 820,87

LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUKUJEN LASKENTAKAAVAT:

Sijoitetun pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Muille maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Sijoitettu korollinen vieras pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaeht. varaukset})$

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen satunnaisia eriä} + \text{Kunnalle maksetut korkokulut} + \text{Korvaus peruspääomasta}) / (\text{Oma pääoma} + \text{Lainat kunnalta} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset})$

Voitto, % = $100 \cdot (\text{Yli-/alijäämä ennen varauksia} / \text{Liikevaihto})$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä = Rahoituslaskelman välituloksen kertymä tilinpäätösvuodelta ja neljältä edelliseltä vuodelta

Investointien tulorahoitus, % = $100 \cdot (\text{Ylijäämä (alijäämä) ennen satunnaisia eriä} + \text{Poistot ja arvonalentumiset} - \text{Tuloverot}) / \text{Investointien omahankintameno}$

Laskennallinen lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa.

Korkokulujen lisäksi kaavaan on otettu mukaan korvaus peruspääomasta.

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$
Korkokulujen lisäksi kaavaan on otettu mukaan korvaus peruspääomasta.

Kassan riittävyys (pv) = $365 \text{ pv} \cdot \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Quick ratio = $(\text{Rahat ja pankkisaamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Lyhytaikaiset saamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Current ratio = $(\text{Vaihto-omaisuus} + \text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{Rahoitusarvopaperit} + \text{Rahat ja pankkisaamiset}) / (\text{Lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \cdot (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Kertynyt ylijäämä (alijäämä) = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Lainakanta 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat} + \text{Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä})$

Lainat ja vuokravastuut 31.12. = $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Lainasaamiset 31.12. = Sijoituksiin merkityt jvk-lainasaamiset ja muut lainasaamiset

TASE

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	22 260 941,77	21 928 303,59
Aineettomat hyödykkeet	<u>378 870,40</u>	<u>443 364,37</u>
Muut pitkävaikutteiset menot	378 870,40	443 364,37
Aineelliset hyödykkeet	<u>21 867 691,37</u>	<u>21 470 559,22</u>
Maa- ja vesialueet	56 342,24	56 342,24
Rakennukset	4 247 812,43	4 518 188,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	17 370 072,76	14 319 594,49
Koneet ja kalusto	129 199,71	150 184,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	64 264,23	2 426 250,23
Sijoitukset	<u>14 380,00</u>	<u>14 380,00</u>
Muut saamiset	14 380,00	14 380,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 133 116,35	993 811,75
Vaihto-omaisuus	<u>123 689,68</u>	<u>146 445,58</u>
Aineet ja tarvikkeet	123 689,68	146 445,58
Saamiset	<u>1 687 337,45</u>	<u>827 297,09</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>2 000,00</u>	<u>0,00</u>
Muut saamiset	2 000,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 685 337,45</u>	<u>827 297,09</u>
Myyntisaamiset	1 146 743,39	547 165,42
Saamiset kunnalta	177 992,41	90 470,23
Muut saamiset	29 584,59	0,00
Siirtosaamiset	331 017,06	189 661,44
Rahat ja pankkisaamiset	322 089,22	20 069,08
	<u>24 394 058,12</u>	<u>22 922 115,34</u>

TASE

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA	11 820 418,50	11 749 674,08
Peruspääoma	6 386 237,96	6 386 237,96
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 363 436,12	5 148 866,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	70 744,42	214 569,60
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	240 550,70	263 583,99
Poistoero	240 550,70	263 583,99
VIERAS PÄÄOMA	12 333 088,92	10 908 857,27
Pitkäaikainen	<u>8 833 848,00</u>	<u>9 197 073,96</u>
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	382 969,96
Lainat kunnalta	8 833 848,00	8 814 104,00
Lyhytaikainen	<u>3 499 240,92</u>	<u>1 711 783,31</u>
Lainat kunnalta	2 439 042,30	660 256,00
Saadut ennakot	1 267,06	0,00
Ostovelat	264 162,13	291 287,16
Korottomat velat kunnalta	551 375,73	320 414,60
Muut velat	40 591,60	46 866,53
Siirtovelat	202 802,10	392 959,02
	<u>24 394 058,12</u>	<u>22 922 115,34</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	49,4	52,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	195,8	179,4
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	5 434	5 363
Lainakanta 31.12., 1000 €	11 273	9 857

TASE, vesi- ja viemärlaitostoiminta

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	21 511 419,77	21 141 451,66
Aineettomat hyödykkeet	<u>378 870,40</u>	<u>443 364,37</u>
Muut pitkävaikutteiset menot	378 870,40	443 364,37
Aineelliset hyödykkeet	<u>21 118 169,37</u>	<u>20 683 707,29</u>
Maa- ja vesialueet	56 342,24	56 342,24
Rakennukset	4 247 812,43	4 518 188,18
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 620 550,76	13 532 742,56
Koneet ja kalusto	129 199,71	150 184,08
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	64 264,23	2 426 250,23
Sijoitukset	<u>14 380,00</u>	<u>14 380,00</u>
Muut saamiset	14 380,00	14 380,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 133 116,35	993 811,75
Vaihto-omaisuus	<u>123 689,68</u>	<u>146 445,58</u>
Aineet ja tarvikkeet	123 689,68	146 445,58
Saamiset	<u>1 687 337,45</u>	<u>827 297,09</u>
Pitkäaikaiset saamiset	<u>2 000,00</u>	<u>0,00</u>
Muut saamiset	2 000,00	
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 685 337,45</u>	<u>827 297,09</u>
Myyntisaamiset	1 146 743,39	547 165,42
Saamiset kunnalta	177 992,41	90 470,23
Muut saamiset	29 584,59	
Siirtosaamiset	331 017,06	189 661,44
Rahat ja pankkisaamiset	322 089,22	20 069,08
	<u>23 644 536,12</u>	<u>22 135 263,41</u>

TASE, vesi- ja viemärlaitostoiminta

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA	11 070 896,50	10 962 822,15
Peruspääoma	5 026 535,59	5 051 904,42
Edellisten tilikausien ylijäämä	5 910 917,73	5 624 661,46
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	133 443,18	286 256,27
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET	240 550,70	263 583,99
Poistoero	240 550,70	263 583,99
VIERAS PÄÄOMA	12 333 088,92	10 908 857,27
Pitkäaikainen	<u>8 833 848,00</u>	<u>9 197 073,96</u>
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	382 969,96
Lainat kunnalta	8 833 848,00	8 814 104,00
Siirtovelat	0,00	0,00
Lyhytaikainen	<u>3 499 240,92</u>	<u>1 711 783,31</u>
Lainat rahoituslaitoksilta	0,00	0,00
Lainat kunnalta	2 439 042,30	660 256,00
Saadut ennakot	1 267,06	0,00
Ostovelat	264 162,13	291 287,16
Korottomat velat kunnalta	551 375,73	320 414,60
Muut velat	40 591,60	46 866,53
Siirtovelat	202 802,10	392 959,02
	<u>23 644 536,12</u>	<u>22 135 263,41</u>
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	47,8	50,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	195,8	179,4
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	195,8	179,4
Kertynyt ylijäämä, 1000 €	6 044	5 911
Lainakanta 31.12., 1000 €	11 273	9 857

TASE, hulevesi

VASTAAVAA	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT	749 522,00	786 851,93
Aineelliset hyödykkeet	<u>749 522,00</u>	<u>786 851,93</u>
Kiinteät rakenteet ja laitteet	749 522,00	786 851,93
	<u>749 522,00</u>	<u>786 851,93</u>

VASTATTAVAA	31.12.2019	31.12.2018
OMA PÄÄOMA	749 522,00	786 851,93
Jäännöspääoma	1 359 702,37	1 334 333,54
Liittymismaksurahasto		
Edellisten tilikausien alijäämä	-547 481,61	-475 794,94
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-62 698,76	-71 686,67
	<u>749 522,00</u>	<u>786 851,93</u>

KOKONAISTULOT JA -MENOT

TULOT		1.000 e	MENOT		1.000 e	
Toiminta			Toiminta			
Toimintatuotot		6 308	Toimintakulut		3 378	
Korkotuotot		0	Korkokulut		97	
Muut rahoitustuotot		3	Muut rahoituskulut		1 125	
Satunnaiset tuotot		100	Satunnaiset kulut		125	
Tulorahoituksen korjauserät			Tulorahoituksen korjauserät			
- Pys.vast.hyöd. luovutusvoitot		0	Pakollisten varausten muutos		0	
Investoinnit			Investoinnit			
Rah.osuudet inv.menoihin		65	Investointimenot		2 036	
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		1 596	Pitkäaikaisten lainojen väh.		1 879	
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		1 699	Lyhytaikaisten lainojen väh.			
Kokonaistulot yhteensä		9 771	Kokonaismenot yhteensä		8 641	
Muut maksuvalmiuden muutokset		-829				Muu-
Rahavarojen muutos		-302				tos%
Yhteensä		8 641	Kokonaismenot yhteensä v. 2015	11 926		82,8 %
			Kokonaismenot yhteensä v. 2016	9 360		-21,5 %
			Kokonaismenot yhteensä v. 2017	6 336		-32,3 %
			Kokonaismenot yhteensä v. 2018	8 206		29,5 %
			Kokonaismenot yhteensä v. 2019	8 641		5,3 %

9. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Kaupunginvaltuusto on vahvistanut 10.12.2012 uudet poistosuunnitelmien perusteet ja kaupunginhallitus on vahvistanut 17.12.2012 poistosuunnitelman, jota on noudatettu 1.1.2013 lukien.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen keskihankintahinnan määräisenä.

Tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

4. Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Koijärven alueen jätevesiosuuskunta ja Matkun vesiosuuskunta yhdistettiin vesihuoltoliikelaitokseen 1.1.2019 lukien.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Liikevaihdon erittely

	2019	2018
Vesimaksutuotot	2 305 410,50	2 401 320,28
Viemärimaksutuotot	3 765 457,66	3 597 943,56
Muut myyntituotot	212 055,99	65 232,29
	<u>6 282 924,15</u>	<u>6 064 496,13</u>

9. Palvelujen ostojen erittely

	2019	2018
Muiden palvelujen ostot	1 075 375,95	970 020,88

11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Poistosuunnitelma hyödykeryhmittäin 1.1.2013 lukien, kv 10.12.2012, kh 17.12.2012

Vanhojen rakennusten poistoissa, mm. mädättäjä, on noudatettu vanhaa 8 %:n menojäännöspoistoa. Kaikissa muissa hyödykkeissä on noudatettu kh:n 17.12.2012 hyväksymää poistosuunnitelmaa.

	Poisto-	Perusteet(kv hyv)	Poisto aika/ poistopro- senti
	menetelmä	poisto aika/%	
<u>Aineettomat hyödykkeet</u>			
Kehittämismenot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	5-20 vuotta	5-20 vuotta

Atk-ohjelmistot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	2-5 vuotta	3 vuotta
<u>Aineelliset hyödykkeet</u>			
<u>Maa- ja vesialueet</u>	Ei poistoaikaa		
<u>Rakennukset ja rakennelmat</u>			
Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	20-50 vuotta	20 vuotta
Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20-30 vuotta	20 vuotta
Asuinrakennukset	Tasapoisto	30-50 vuotta	30 vuotta
Talousrakennukset	Tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
<u>Kiinteät rakenteet ja laitteet</u>			
Kadut, tiet, torit ja puistot	Menojäänn.poisto	15 % - 20 %	15 %
Sillat, laiturit, uimalat	Menojäänn.poisto	10 % - 25 %	15 %
Muut maa- ja vesirakenteet	Menojäänn.poisto	10 % - 20 %	15 %
Sähköjohdot, ulkovalaistuslaitteet	Menojäänn.poisto	15 % - 20 %	15 %
Liikenteen ohjauslaitteet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
Puhelinverkko, keskusasema ja ala-keskukset	Tasapoisto	10-20 vuotta	10 vuotta
Muut kiinteät koneet, laitteet ja rakenteet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
<u>Koneet ja kalusto</u>			
Muut kuljetusvälineet	Tasapoisto	4-7 vuotta	5 vuotta
Muut raskaat koneet	Tasapoisto	10-15 vuotta	10 vuotta
Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5-10 vuotta	5 vuotta
Atk-laitteet	Tasapoisto	3-5 vuotta	3 vuotta
Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3-5 vuotta	5 vuotta
<u>Muut aineelliset hyödykkeet</u>			
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto	Käytön mukainen poisto	
Lisäksi			
Forssan Vesihuoltoliikelaitoksessa			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Vedenjakeluverkosto	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Viemäriverkko	Menojäänn.poisto	7 % - 10 %	8 %
Vedenottamot	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta
Jätevedenpuhdistamo	Tasapoisto	20 vuotta	20 vuotta

Pienhankintaraja on 10.000 euroa.

Rakennukset ja rakennelmat:

Poistoaika pääsääntöisesti alaraja eli 20 vuotta 1.1.2013 lukien.

Poistojen laskenta tasapoistoilla aloitetaan hankinnan tai valmistumisen jälkeisestä seuraavan kuukauden alusta.

Menojäännöspoistot aloitetaan hankinta/valmistumisvuonna tehtävillä puolen vuoden poistoilla.

14. Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely

	2019	2018
Satunnaiset tuotot		
Matkun vesiosuuskunnan avaava tase	100 193,73	0,00
Satunnaiset kulut		
Kojjärven jv-osuuskunnan avaava tase	124 520,65	0,00

Tasetta koskevat liitetiedot

19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet									
	<u>Aineettomat hyödykkeet</u>			<u>Aineelliset hyödykkeet</u>					
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Yhteensä	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset ja rakennel- mat	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Ennakkomaksut ja keskenäi- set hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	443 364,37	443 364,37	56 342,24	4 518 188,18	14 319 594,49	150 184,08	2 426 250,23	21 470 559,22
Lisäykset tilikauden aikana	10 000,00		10 000,00			2 009 828,17	11 750,00	4 750,25	2 026 328,42
Rahoitusosuudet tilikaudella			0,00			65 085,09			65 085,09
Vähennykset tilikauden aikana			0,00						0,00
Siirrot erien välillä			0,00			2 366 736,25		-2 366 736,25	0,00
Tilikauden poisto	557,02	73 936,95	74 493,97		270 375,75	1 261 001,06	32 734,37		1 564 111,18
Arvonlennukset ja niiden palau- tukset			0,00						0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	9 442,98	369 427,42	378 870,40	56 342,24	4 247 812,43	17 370 072,76	129 199,71	64 264,23	21 867 691,37
Arvonkorotukset									
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tilikauden aikana kirjatut pienhankinnat 21 140,53 euroa.

23. Saamisten erittely

Lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä	2019	2018
Myyntisaamiset	395,45	0,00

Lyhytaikaiset saamiset kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä		
Myyntisaamiset	4 891,05	4 824,59
Siirtosaamiset	0,00	350,00

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
Arviolaskutus joulukuulta	326 081,98	178 419,00

25. Oman pääoman erittely

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	6 386 237,96	6 386 237,96
Peruspääoma 31.12.	6 386 237,96	6 386 237,96
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 363 436,12	5 148 866,52
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	5 363 436,12	5 148 866,52
Tilikauden ylijäämä (alijäämä) 31.12.	70 744,42	214 569,60
Oma pääoma yhteensä 31.12.	11 820 418,50	11 749 674,08

27. Pitkäaikaiset velat

	2019	2018
Lainat kunnalta	5 872 824,00	6 173 080,00

30. Vieras pääoma	2019	2018
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	132,03	264,06
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä		
Ostovelat	480,00	935,20
31. Sekkitililimiitti	2019	2018
Luotollisen sekkitalin sekkilimiitti 31.12.	600 000,00	600 000,00
- siitä käyttämättä oleva määrä	600 000,00	217 030,04
32. Muiden velkojen erittely	2019	2018
Muut velat	40 591,60	46 866,53
Muut velat yhteensä	40 591,60	46 866,53
33. Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
HKScan Finland Oy	0,00	178 086,64
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotus	160 867,28	173 724,24
Muut henkilöstökuluihin liittyvät siirtovelat	36 729,17	33 363,50
Muut siirtovelat	5 205,65	7 784,64
Siirtovelat yhteensä	202 802,10	392 959,02

Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

41. Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

Koijärven alueen jätevesiosuuskunnan liiketoiminnan, käyttöomaisuuden ja lainojen siirto sekä Matkun vesi-osuuskunnan liiketoiminnan ja käyttöomaisuuden siirto Forssan vesihuoltoliikelaitokselle tapahtui 1.1.2019. Järjestelyn seurauksena vesihuoltoliikelaitoksen tasearvo kasvoi siirtyvän verkoston arvolla ja osuuskunnan jäljellä oleva, kaupungin takaama laina siirtyi vesihuoltoliikelaitoksen vastattavaksi.

Henkilöstöä koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä 31.12.	2019	2018
Henkilöstön lukumäärä	19	22
- joista osa-aikaisia	0	0
43. Henkilöstökulut	2019	2018
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 320 128,41	1 308 316,63
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	64 037,80	106 651,31
Henkilöstökulut yhteensä	1 384 166,21	1 414 967,94

*44. Luottamushenkilön palkkioista perityt ja
tilitetyt luottamushenkilömaksut*

	2019	2018
Forssan Työväenyhdistys	207,90	392,00
Keskusta, Forssa	126,00	70,00
Kokoomus, Forssa	266,63	431,25
Tyykikylän Demarit ry	63,00	0,00
Vasemmistoliitto, Forssa	94,50	136,50
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	<u>758,03</u>	<u>1 029,75</u>

LUETTELO KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITTEIDEN LAJEISTA

Käytetyt kirjanpitokirjat:

Päiväkirja	sähköisenä
Pääkirja	sähköisenä
Tasekirja	sidottuna
Tase-erittelyt	paperitulosteina

Käytetyt tositesarjat

Kirjanpito	
MUIST1	Muistio, ulk. RD
KOMTOS	Käyttöomaisuus
SISLAS	Sis.laskut, ProeLaskutus

Ostoreskontra	
OSTOT	Ostolaskut Rondo
OMAKSU	Ostomaksut

Myyntireskontra	
YMRMAN	Manuaalisuoritukset
YMRVII	Viitesuoritukset
YMRHYV	Hyvityslaskujen kuittaus
YMRK	Tileistä poisto
YMR77	Laskulaji 77
YMR78	Laskulaji 78
YMR79	Laskulaji 79

Liittymät kirjanpitoon/ostoreskontraan	
PANKKI	Pankin tiliote
PALKAT	Palkkatositteet
VARAST	Varasto Sonet
OSTOT	Rondo sähköiset ostolaskut

Muut	
ALKUSA	Alkusaldot
BUD	Talousarvio

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä:

Tasekirja säilytetään pysyvästi. Muun kirjanpitoaineiston säilyttämisessä noudatetaan kirjanpitolain 2. luvun 10 §:n säännöksiä, paitsi tositemaineistoa säilytetään arkistonmuodostussuunnitelman mukaisesti 10 vuotta.

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Forssassa 19. maaliskuuta 2020

Riikka Kinnunen
puheenjohtaja

Anne-Mari Aalto
jäsen

Janne Vuorenmaa
varapuheenjohtaja

Antero Koskenoja
jäsen

Kimmo Paakkonen
vesihuoltojohtaja

TILINTARKASTUSMERKINTÄ

Olemme tarkastaneet tilinpäätöksen

Forssassa

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori, HT, JHT